# NOORD-BRABANDER.

Dicere verum Quid vetat? Horatius.

**NOMMER 53** **'S BOSCH.** **DINGSDAG, 3 MEI 1831**


## Polen.

WARSCHAU, 21 *April.*

De warschausche koerier meldt: «Men zegt, dat den 18 bij Pultusk een gevecht met een vijandelijk korps heeft plaats gehad; wij hebben nog geen officieel berigt over de bijzonderheden daarvan ontvangen, evenmin als over den strijd van den generaal *Sierawski* met eene zeer aanmerkelijke overmagt. Het russische hoofdkwartier is nog te Siedcle.»

Brieven uit Warschauw, van den 21 april, melden over het bedoelde gevecht van den generaal *Sierawski* het volgende: «Het korps van den generaal *Sierawski* heeft eene nederlaag geleden, waardoor hij genoodzaakt is geworden op den linker oever van de Weichsel terug te trekken. Nadat namelijk de genoemde generaal met 6000 man jonge troepen en 6 stukken geschut over de Weichsel gegaan was, stiet hij, op den weg naar Lublin, bij Wronow tusschen Opole en Belzyce, op het corps van den generaal *Witt*, aan hetwelk zich het overschot van het corps van den generaal *Creutz* had aangesloten. Te zamen waren dit 24,000 man met 30 stukken geschut. In plaats van zulk eenen ongelijken strijd te vermijden en terug te trekken, bleef de generaal *Sierawski* den ganschen dag met den vijand handgemeen; doch moest ten laatste voor de overmagt wijken en naar Kazimierz terugtrekken. Den volgenden dag werd hij aldaar aangevallen en zag zich genoodzaakt om over den Weichsel terug te trekken, waardoor hij weder een verhes onderging, hetwelk hij had kunnen vermijden, als hij den overtogt in den nacht van den 17 op den 18 had bewerkstelligd. — Wij hebben geen enkel stuk geschut verloren, maar tellen over de 1200 dooden. Het officiële rapport van den generaal *Sierawski*, over deze voorvallen, is nog niet ontvangen; de nadere bijzonderheden daaromtrent ontbreken derhalve nog; intusschen is aan den generaal nieuwe versterking toegezonden.

— In een derde berigt uit Warschau, van denzelfden dag, wordt gemeld: «De nederlaag van generaal *Sierawski* bevestigt zich volkomen. Met groot verlies heeft hij den linker oever van de Weichsel kunnen bereiken. — De komst van den generaal *Dwernicki* in Volhynie heeft daar, zegt men, weinig indruk gemaakt. — Het poolsche hoofdkwartier schijnt den 21 dezer te Minsk de zijn geweest. Sedert den avond van den 18 komt te Warschau bij voortduring zwaar geschut aan, alsmede munitiewagens, veldsmederijen enz. Men wil daaruit afleiden, dat de opperveldheer eenen slag tracht te ontwijken. — Bij Praga en Grochow worden aanhoudend verschansingen gemaakt. — De russische troepen onder den generaal *Sacken* zijn, zegt men, te Pultusk binnengerukt.

## Engeland.

LONDEN, 27 *april.*

Prins *Leopold* van Saxen-Coburg heeft maandag een grooten maaltijd gegeven, waarop de ministers en de commissarissen van Belgie genoodigd waren.

Het ministerieel avondblad verzekert, dat de prins nog tot geen besluit is gekomen ten aanzien van het aanvaarden der kroon van Belgie. Het begrijpt, dat de prins niet wel het aanbod van de hand kan wijzen, indien hij bedenkt, dat hij eenen gewigtigen dienst aan Engeland doen en het behoud van den vrede van Europa bevorderlijk zijn kan.

— Volgens eenen brief van Lissabon, van den 9 dezer, vreesde men er voor eene vredebreuk tusschen don *Miguel* en het fransche bestuur. De consul van Frankrijk had Lissabon verlaten en zich aan boord van een fransch oorlogs-vaartuig op de Taag begeven, tot dat de regering van Portugal goed zou vinden om regt te doen wedervaren aan de klagten van Frankrijk over beleedigingen, aan fransche onderdanen aangedaan. Men verzekert dat ook engelsche oorlogschepen naar Lissabon zijn gezeild.

— De schorsing van de zittingen van het parlement is, zoo als te verwachten was, dadelijk door eene ontbinding gevolgd geworden. Bij eene koninklijke bekendmaking, die in den avond van den 23 april in het licht is verschenen, is deze ontbinding vastgesteld, en tevens bepaald, dat het nieuwe parlement den 14 junij zijne werkzaamheden weder zal beginnen, zoodat vóór dien tijd de verkiezingen moeten afgeloopen zijn.

## Duitschland.

FRANKFORT, 27 *April.*

Volgens brieven uit Berlijn, zijn de berigten nopens de in Pruissen plaats hebbende krijgstoerustingen, welke sommige dagbladen medegedeeld hebben, overdreven en gaan dezelve niet verder dan de voorzigtigheid in den tegenwoordigen tijd gebiedt. Men gelooft meer en meer aan het behoud van den vrede, daar zich in Frankrijk eene orde van zaken begint te vestigen, met welke een opregte vrede mogelijk is, en de zaken van Belgie eerlang door middel van onderhandelingen schijnen te zullen afgedaan worden.

— Er zijn heden geene couranten uit Dresden ontvangen. Volgens ingekomene brieven moet het aldaar treurig uitzien, en de opstand met nieuwe woede losgebarsten zijn. Het schijnt, dat de burgers versperringen gemaakt, sommige straten opgebroken en zich in gebouwen verschanst hebben.

## Oostenryk.

WEENEN, 20 *April.*

Z. M. de Keizer heeft den prins *von Metternich* de hongaarsche orde van S^t. Stephanus in juwelen verleend, uit erkentelijkheid voor de goede diensten, onlangs weder bewezen, bij gelegenheid der genomene maatregelen ter herstelling van de rust in onderscheidene italiaansche staten; maatregelen, welke alleen de verzekering van de volle onafhankelijkheid dezer staten en het behoud van den algemeenen vrede ten doel hadden.

— Men heeft hier berigt, dat de poolsche generaal *Dwernicki*, met zijn korps, dat op 8 of 10,000 man begroot is, in Volhynie is gevallen, en den 11 dezer Kremenietz bezet heeft, waar hij, zegt men, aanhang onder de studenten van de universiteit gevonden heeft.

## Frankryk.

PARIJS, 25 *April.*

Op het berigt nopens het gedrag der portugeesche overheden en de mishandeling van eenige fransche burgers, heeft de regering twee fregatten naar de Taag gezonden, om zich aldaar met twee brikken te vereenigen, en voldoening en schade vergoeding wegens het gebeurde te vragen. De bevelhebbers dezer schepen zijn gemagtigd om al die maatregelen te nemen, welke de eer der fransche vlag mogt vereischen.

— Volgens brieven uit Lissabon van den 9 dezer, had de regering van don *Miguel* toen nog geen antwoord op de bezwaren van den franschen consul-generaal gegeven. Deze heeft uitstel tot den 11 verleend, terwijl hij voorgenomen heeft zich op dien dag in te schepen.

— Te Londen word, sterk gesproken van een congres, dat op den 15 mei, te Troppau, in Silezie, tusschen de russische, pruissische en oostenrijksche ministers zou gehouden worden.

— De courant van Lausane kondigt stellig het overlijden van den Koning van Sardinie, *Karel*, *Felix* aan, hetwelk in den nacht tusschen den 10 en 11 zou zijn voorgevallen. Des avonds te voren was een tiental hoofd-officieren van het leger, op last van den prins *de Carignan* (de troonsopvolger) in hechtenis genomen ten gevolge der ontdekking van een complot, strekkende, om den hertog van Modena op den Sardinischen troon te plaatsen.

— Men schrijft uit Aken van den 21 april het volgende:

«De artillerie van het 7^de en 8^ste pruisische legercorps is georganiseerd. Men heeft de soldaten genomen uit den trein van de landwehr.

»De reserve der artillerie uit de landwehr genomen, beloopt voor de Rijnprovincien 2000 man.

»De conscrits der vijf laatste klassen zijn onder de wapenen. Hunne bataillons bevatten ten naastenbij 1000 man. Men houdt de manschappen, welke in april moesten vrijgesteld worden, onder de wapenen.

»Er hebben bewegingen van troepen plaats gehad op Keulen, Coblentz, Trier, Mentz en Luxemburg en men zegt, dat er tusschen Keulen en Coblentz of in de omstreken van Trier een kamp zal worden aangelegd.

»Van Nijmegen tot Dusseldorp en van Creveld tot Ruremonde bestaat een klein leger van 4,000 man. Wezel heeft slechts een zwak garnizoen. Dat van Venlo bestaat uit 1600 Belgen en 1 bataillon van het hertogdom Luxemburg.

»Maintz bevat 7000 Oostenrijkers en 5000 Pruissen. Men verwacht aldaar eene versterking van 3000 man, men neemt aldaar verdedigende maatregelen.

»Coblentz heeft 17,000 man in garnisoen. Men maakt ook vele militaire toebereidselen.

»Trier telt 4,000 man infanterie en 500 lanciers. Men verwacht aldaar 6000 man van het duitsch bontgenootschap.

»Het garnisoen van Luxemburg bestaat uit ongeveer 6000 Pruissen. Men verwacht er nog 2000 man uit dat land.

»Landau, hetwelk voor 6 maanden geapproviandeerd is, wordt door 7500 man bezet.

»1500 Pruissen van Luxemburg vertrokken hebben eene herkenning gedaan tot onder de muren van Arlon. De Belgen zijn met twee stukken geschut tegen hen opgetrokken; daarop hebben de Pruissen zich verwijderd. (*Temps.*)

— De *cholera-morbus* rigt bij aanhoudendheid derzelver verwoestingen in Volhijnie en Podolie aan.

— Te Koeningsberg heeft het gerucht geloopen, dat in Finland, onlusten uitgebarsten en troepen uit Petersburg daar na toe gezonden waren; men weet tot heden niet in hoeverre deze tijding gegrond is, echter zijn er personen, die de plaatsen opgeven, waar de ingezetenen zich in opstand zouden bevinden.

## Belgie.

BRUSSEL, 28 *April.*

De generaal *Billiard* is, eergisteren avond, alhier teruggekomen.

— De generaal *Dufry* is tot chef van den staf en de kolonel *Ronsan* tot tweeden chef van het leger der Maas benoemd, dat thans onder het bevel van den generaal *Tieken de Terhove* staat.

— De heer *Firmin Rogier* is naar Parijs terug gekeerd.

— *Ernest Gregoire* is uit de gevangenis van Gent, onder een sterk escorte, herwaarts overgebragt.

ANTWERPEN, 28 *April.*

De generaal *Beaulieu*, die provisioneel de functien van militairen gouverneur van Antwerpen vervulde, is tot chef benoemd van den staf van den generaal *Daine*, die definitief tot militaire gouverneur dezer provincie is aangesteld geworden. De heer *de Beaulieu* is alzoo niet ontslagen en blijft te Antwerpen. Men zegt, dat de noodzakelijkheid om den generaal *Daine* in dienst te stellen, niet toegelaten heeft, om het gouvernement aan den heer *de Beaulieu* op te dragen. Deze zal weldra ter belooning zijner bewezene diensten, in eene andere eervolle betrekking worden aangesteld. Intusschen heeft deze verandering in onze stad eenen zeer nadeeligen indruk gemaakt. Hij had zich de algemeene achting der burgerij verworven en veel tot de inwendige rust en tot de versterking der stad bijgedragen, zoodat men nog over geenen militairen gouverneur zoo te vreden als over dezen was geweest. Men is daarenboven thans niet weinig beducht, dat de eigenliefde gekrenkt zij, en dat er verdeeldheden tusschen deze beide bevelhebbers, *Beaulieu* en *Daine*, ontstaan zullen.

De burggraaf *Beaulieu*, sedert een paar dagen te Brussel, wordt morgen in deze stad terug gewacht.

— De vrijwilligers komen met talrijke hoopen van de grenzen hier aan. Eergisteren kwamen de vrijkorpsen van Namen, Mechelen, Grammont, Nivelles enz., meer dan duizend in getal, van de grensdorpen Meerse, Calmhout, Putten en Esschen, waar zij door linietroepen zijn vervangen geworden. Zij werden eerst bij de burgers ingekwartierd, doch later in de kasernen gelegd. Er loopen onderscheiden geruchten, omtrent het doel hunner terugkomst en hetgeen het gouvernement met hen voor heeft, welke echter alle onzeker zijn.

— Gisteren zijn weder eenige vaartuigen met hooi en stroo geladen aan de citadel aangekomen.

## Nederlanden.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

*Zitting van donderdag 28 April.*

De vergadering wordt ten 3 ure geopend.

Er zijn 28 leden aanwezig; uit Noord Braband waren tegenwoordig de heeren *Luiben*, *Ingenhousz* en *van Meeuwen*.

De aanteekeningen van het verhandelde in de zitting van 7 april, worden gelezen en goedgekeurd.

De voorzitter berigt aan de vergadering, dat hij ontvangen heeft eene boodschap van de eerste kamer, houdende kennisgeving, dat zij zich met de voorgedragene wet, nopens de vrijwillige geldleening, heeft vereenigd.

De voorzitter geeft kennis, dat hij ontvangen heeft eenen brief van mevrouw de weduwe *Pesters van Cattenbroek*, houdende mededeeling van het overlijden van haren echtgenoot, Jhr. *W. N. Pesters van Cattenbroek* te Utrecht, lid van de eerste kamer der staten-generaal (vroeger lid van de tweede kamer.)

Nog geeft de voorzitter kennis, dat de heer *Hofstede* door ongesteldheid verhinderd wordt, voor als nog, aan de zittingen der kamer deel te nemen.

De commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit, bij monde van den heer *van Reenen*:

1°. Op een verzoekschrift van den heer *van Opdorp* te Arnemuiden, zijn verlangen te kennen gevende, dat de aanslag van het personeel over 1831 en niet over 1830, tot grondslag voor de verpligtte leening moge strekken. De Kommissie stelt voor en de Kamer besluit tot het nederleggen van dit verzoekschrift ter griffie.

2°. Op het verzoekschrift van de heeren *Pieter Koster* en zoon, kooplieden in ijzer, koper, tin, lood en glas, te Amsterdam, houdende, dat door den opstand der zuidelijke gewesten eene voor hen zeer schadelijke stremming hunner handelsbetrekkingen heeft plaats gevonden: dat bij vroegere wetten, ter begunstiging van die opgestane gewesten vastgesteld, verscheidene hunner handels-artikelen met regten van in- en uitvoer zijn bezwaard, die het hun onmogelijk maken, daarin met andere landen, dan die gewesten zelve, handel te drijven, hetgeen hun thans de uitbreiding, ja zelfs de voortzetting hunner zaken geheel belet; weshalve de verzoekers vermindering van uitgaande regten op verscheidene artikelen, en tevens vrijdom van uitvoer van oud glas, onder betaling van eenig uitgaand regt, alsmede vermindering van regten op den invoer van nieuw glas vragen.

De commissie, overwegende, van hoeveel belang de herziening van het tarief is, en dat dienaangaande een nader voorstel van de regering verwacht wordt, stelt voor, om het verzoekschrift, tot inzage der leden, ter griffie neder te leggen, waartoe de kamer na eenige discussien besluit, zullende het verslag worden gedrukt en rond gedeeld.

De heer *Warin* vraagt daarna het woord en zegt:

Het is eene bestendige gewoonte bij onze beraadslagingen, dat eene motie van orde voor alle andere onderwerpen in overweging wordt genomen. En ik wilde dien ten gevolge aan u edelmogende in bedenking geven, of het voorstel, dat ik den 7 april, in geheim comité gedaan heb, niet is eene motie van orde, en als zoodanig bij de regeling van de orde onzer werkzaamheden niet de voorkeur verdient. Ik zeg dit niet, en roep dit voorregt niet in, omdat het voorstel *myn* werk is; ik ben met mijn eigen werk zoo zeer niet ingenomen, om daarom alleen er op aan te dringen, dat hetzelve het eerst behandeld worde; doch ik vermeen mij toch wel zoo veel in deze zaak te mogen interesseren, om aan u edelmogenden in bedenking te geven, of onze gebruiken en bepalingen zulk eene voorkeur niet zouden wettigen en zelfs vorderen.

De *Voorzitter*: Het was mijn voornemen, en het is dit nog, om de voorzitters der afdeelingen te verzoeken, zich in eene algemeene bijeenkomst te willen vereenigen, tot regeling van de order onzer werkzaamheden. Het voorstel van den heer *Warin*, of liever de tijd van deszelfs behandeling, zal dus bij die gelegenheid van zelfs in aanmerking komen.

Overeenkomstig hiermede worden de voorzitters der afdeelingen uitgenoodigd, om, onmiddellijk na den afloop dezer zitting, tot voormeld einde bijeen te komen; waarna de vergadering voor geenen onbepaalden tijd wordt gescheiden.

UTRECHT, 21 *April.*

Heden vierde men op eene plegtige wijze, in de kerk der Augustijnen, het vijf en twintigjarig bestaan van de school voor de roomsch-katholijke behoeftige jeugd alhier, opgerigt, in den jare 1806, door de inwoners dezer stad, dien godsdienst belijdende.

Het feest door een orgel muzijk en een voorsang der kinderen aangevangen zijnde, deed de verdienstelijke onderwijzer *H. F. Kamphuizen*, zijne leerlingen eenige proeven geven van hunne gemaakte vorderingen, hetgene dan ook blijkbaar de tevredenheid der aanschouwers mogt wegdragen.

Daarna schetste de wel eerwaarde heer *J. van Kerpen*, in eene doelmatige redevoering, zoo wel de menschlievende bedoelingen, welke de stichters der school in der tijd noopten tot de oprigting derzelve, als het nuttige, dat door dezelve was voortgebragt; gevende zijn eerw. voorts verslag van den staat der school, waaruit bleek, dat, gedurende de afgeloopen 25 jaren,

aan meer dan 4000 behoeftige kinderen kosteloos onderwijs was gegeven, en dat er op dezen tijd 540 leerlingen jaarlijks onderwezen worden.

De tegenwoordigheid van den hoog edel gestr. heer, den gouverneur *ad interim* dezer provincie, en van de hooge overheid der roomsch-katholijke geestelijken in deze gewesten, mitsgaders die van vele edele, aanzienlijke en achtbare mannen, die, op uitnoodiging van regenten, deze plegtigheid geliefden bij te wonen, zettede dit feest niet weinig luister bij.

Na de uitdeeling der eereprijzen, werd dit feest met hartelijke toespraken en dankbetuigingen en wijders met eenen nazang der leerlingen besloten; en hadden regenten de voldoening van, door de aanwezenden de verzekering hunner bijzondere tevredenheid te mogen ontvangen, wegens den staat, het nut en de strekking van voornoemde school.

## 's HERTOGENBOSCH, 2 *Mei*.

Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden is in den avond van eergisteren alhier aangekomen; gisteren heeft hoogstdezelve, na den morgendienst te hebben bijgewoond, het fort Crefcoeur, het citadel, de vesting-werken en het garnizoen in oogenschouw genomen, waarover Z. K. H. deszelfs bijzondere tevredenheid heeft te kennen gegeven; daarna hebben de burgerlijke en militaire autoriteiten hunne opwachting bij hoogstdenzelven gemaakt. Z. K. H. is heden ochtend naar de Vughterheide vertrokken, ten einde de onderscheidene corpsen, in en om deze stad gelegen, te inspecteren, van waar hoogstdezelve, naar men verneemt, zich wederom naar het leger zal begeven.

— Zijn hoog eerwaarde de heer *A. van Alphen*, vicaris-generaal, apostoliek van het bisdom 's Hertogenbosch, is op gisteren, den 1 mei te Schijndel, in den ouderdom van 82 jaren overleden.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluiten van den 8 en 13 dezer, op nieuw last gegeven tot het aanschaffen van een zeker getal geschikte trek- en rijpaarden voor den dienst der artillerie. Zijne Exc. de gouverneur van Zuid Holland heeft het getal der alzoo te leveren paarden voor die provincie bepaald op een honderd en negen trekpaarden en zes rijpaarden, welke men bij de laatste leverantie te Leyden niet heeft kunnen bekennen.

— Aan de leden van de staten-generaal zijn rondgedeeld de processen-verbaal van de afdeelingen der tweede kamer, over de ontwerpen der begrootings-wetten. Daarop zijn eenige algemeene en verscheidene bijzondere aanmerkingen gemaakt, waarvan de voornaamste hierop neder komen: de eerste afdeeling heeft aangemerkt, dat het inkomen des Konings bij de grondwet bepaald zijnde, zoo lang de grondwet niet herzien of veranderd is, geene verandering daarin kan gemaakt worden en dat dus de som van *f* 675,000 door Z. M. afgestaan, onder de vrijwillige giften behoorde gerangschikt te worden. Twee notas zijn bij die afdeeling overgelegd, bij de eene werd gevraagd, dat de verschuldigde inkwartierings gelden uitbetaald mogen worden en de andere betrof de voortzetting van den weg van Tholen naar Grave, over Bergen op Zoom, Breda en 's Bosch. In verscheidene afdeelingen hebben de leden hunne meening te kennen gegeven, dat de tienjarige begrooting niet stuksgewijze zoo als thans plaats vindt, behoorde veranderd en dienvolgens beschouwd te worden, als of zij nog negen jaren zoude kunnen bestaan; maar dat er veeleer eene geheele nieuwe begrooting moest worden ingevoerd voor onzen nieuwen staat; dat men van oordeel was, dat, bij de aanstaande verandering der grondwet, het geheele beginsel van eene tienjarige begrooting veranderd moest worden; doch, dat in allen gevalle, het gewone budget, onverschillig of hetzelve voor tien of minder jaren zoude worden daargesteld, voor onzen staat geene 40 millioen guldens moest beloopen, en heeft men, eindelijk, den wensch geuit, dat er voor dit jaar slechts eene tijdelijke begrooting ingevoerd zoude worden, daar immers de bestaande omstandigheden niet toelisten, iets bepaalds vast te stellen.

De uitgaven moesten voorts geheel in het belang van Noord-Nederland en deszelfs ingezetenen geschieden. Men konde dus geenszins toestemmen in de kosten van eene stoeterij te Luxemburg, in de bezoldigingen van ambtenaren te Antwerpen ten beloope van *f* 1800, op het voortdurend verleenen van pensioenen, zoo het schijnt, aan Belgen, in het bezoldigen van eenen minister van Luxemburg bij den duitschen bondsdag, noch, eindelijk, in het steeds behouden in onzen dienst van belgische ambtenaren en geëmploijeerden. Ook konden de leden de gevraagde som op de begrooting, voor wachtgelden en gratificatiën aan ambtenaren, welke hunne posten in de zuidelijke provincien, hebben moeten verlaten en zich tegenwoordig in de noordelijke provincien bevinden, dan alleen toestemmen, wanneer zij overtuigd zouden worden, dat die som alleen zoude strekken tot onderstand van Noord-Nederlanders en niet tot dien van Belgen, welke zich thans in ons rijk bevinden, en daar niets te doen noch te verrigten hebben.

Men heeft deszelfs verwondering te kennen gegeven, dat nog vele uitgaven, na den afval van het zuiden, dezelfde hoogten hebben, als laatstelijk voor het geheele rijk, waartegen men heeft opgemerkt, dat, daar de middelen op de helft gebragt zijn, ook de uitgaven, zoo niet insgelijks tot op de helft, dan zeker zeer veel moeten verminderd worden.

Als mogelijke op de begrootingen nog in te voeren bezuinigingen, heeft men voorgesteld, de afschaffing van de secretarie van staat, welke bij de waarschijnlijke invoering van het contreseing der ministers, bij de ophanden zijnde verandering der grondwet, komt te vervallen; het plaatsen van charges d'affaires, bij eenige hoven, in plaats van ministers; het benoemen van slechts één minister bij de staten van zuid-westelijk Duitschland, waardoor de charges d'affaires aan eenige hoven geheel zouden komen te vervallen; de vermindering der tractementen van de gouverneurs der provincien; de suppressie van de beide departementen van de eerdiensten en derzelver vereeniging met het ministerie van binnenlandsche zaken, waarvan de administratie ook zeer zoude kunnen worden verminderd, vooral, wanneer men opmerkt, dat de kosten voor het binnenlandsch bestuur, onder den raadpensionaris *Schimmelpennink*, slechts *f* 100,000 beliepen, de vermindering van de kosten van het kerkelijk bestuur der hervormde kerk, enz.; de afschaffing van de rijks-kassiers; de vermindering van de administratie-kosten der directe belastingen, in en uitgaande regten, ten gevolge van een verbeterd belasting en meer vrij handels-stelsel; de vermindering der reiskosten voor de leden van de tweede kamer; de vereenvoudiging en daardoor mogelijke bezuiniging van de rekenkamer, daar het beheer van dezelve, door den afval van Belgie, zeer is verminderd, en waarvan, in 1806, de kosten slechts beliepen *f* 49,060 de afschaffing van het ministerie van den waterstaat en der nijverheid; enz. enz.

Voorts hebben verscheidene leden aangemerkt, dat zij niet konden goedkeuren, dat de kortingen op de traktementen der ambtenaren op de gewone uitgaven als vaste verminderingen, zouden worden gebragt, daar zij reeds zoo zeer, in dezen tijd, gedrukt en tot het opbrengen van zoo vele lasten geroepen zijn, en, door de daar te stellen vereenvoudigingen, meerdere bezigheden zullen erlangen; — dat de vereenvoudigingen in het beheer der finantien, van den waterstaat en wat dies meer zij, wel onmiddellijk effect kunnen erlangen, en alzoo de daaruit voortvloeijende bezuinigingen op de begrooting gebragt kunnen worden; — dat men de buitenlandsche werving voor het leger niet noodzakelijk, en de kosten daarvoor doelloos acht, daar de ingezetenen zelve immers toegesneld zijn tot verdediging van het vaderland; bij welks algemeen welzijn zij ook het meeste belang hebben; bij hen bestaat geene desertie, zoo als bij vreemde soldaten, die, handgeld en kleeding genoten hebbende, ligtelijk hunne vaandels verlaten; — dat men in aanmerking moet nemen, dat, in tijden van vrede, de oorlogsmagt en de schutterijen op eenen veel minderen voet zullen kunnen worden gebragt, en dat men verlangt, dat de regeling van het leger plaats hebbe, zoo als hetzelve in 1796 bestond, welke sommige leden allezins doelmatig en min kostbaar voorkomt, en waarvan de afschaffing der nationale militie het gevolg zijn zoude. —

Onder de menigvuldige bijzondere bedenkingen komt ook voor, om aan het Gouvernement in ernstige overweging te geven de geheele afschaffing van het amortisatie-sijndikaat, dewijl men vermeent, dat voortaan alle geheime administratien en operatien uit 's Lands financien geweerd moeten worden; alsmede, dat, wanneer eenmaal financiële scheiding met Belgie op de 16/31 16/31 zal tot stand komen, de schuld zelve, dien ten gevolge, gesplitst moge worden, en op ieder gedeelte van het rijk het evenredig gedeelte worde overgebragt van de obligatie zelve.

Eene nota is door den heer *Frets* overgelegd, waarin hij den wensch te kennen geeft, om, wanneer de verdeeling der schuld zal worden vastgesteld en gevolg erlangt, alsdan eene geheele conversie te doen plaats hebben, zoo dat de houders niet een gedeelte der intressen hier en een ander gedeelte elders zouden behoeven te ontvangen.

Onder de voorloopige aanmerkingen, bij de vijfde afdeeling in het midden gebragt, is de vraag ontstaan, of de tegenwoordige tienjarige of gewone begrooting voor vervallen moest gehouden worden, dan wel of zij in wezen blijft bestaan, ook na de afscheiding van Belgie van Holland, eene afscheiding, erkend door de Mogendheden en tot welke de Koning is toegetreden. De leden, welke die vraag bevestigend vermeenden te beantwoorden, verklaarden dat zij daardoor niet verstaan wilden, alsof zij van oordeel waren, dat die financiële verordeningen, gedurende de vereeniging vastgesteld, door de afscheiding als vervallen moeten aangemerkt worden; maar dat deze aanwijzingen, uit den aard der omstandigheden voortgevloeid, waren onderwerpelijk gemaakt. Ook verdient de aanmerking over de marine eene ernstige aandacht. Daarvan wordt gezegd, dat meer dan eens klagten aangeheven zijn over het sober deel, op onze zoo kostbare begrootingen aan de marine toegewezen.

— Den 28 april is te 's Hage de vergadering van de stemgeregtigde deelhebbers der nederlandsche handelmaatschappij geopend. Het getal der opgekomen deelhebbers was aanzienlijk en werd ongeveer op 300 begroot. De vraagpunten, door die vergadering behandeld, zijn: of, de belangen der maatschappij, in de gegeven omstandigheden, hare ontbinding zullen wenschelijk maken; zoo neen, welke wijzigingen en veranderingen in de artikelen van overeenkomst, in het belang der maatschappij,

zouden kunnen worden daargesteld. Omtrent het eerste punt heeft de vergadering met algemeene stemmen besloten, dat de maatschappij niet zal ontbonden worden, en wat het tweede betreft, zoo is, bij eene groote meerderheid van stemmen, eene commissie van zestien leden benoemd, aan welke is opgedragen te onderzoeken, welke wijzigingen en veranderingen in de artikelen van overeenkomst, in de gegevene omstandigheden, noodig en nuttig zouden kunnen worden geacht. Deze commissie is nog te zamen gekomen en heeft in de vergadering van denzelfden dag haar rapport uitgebragt.

De voornaamste wijzigingen, door de commissie voorgedragen en door de vergadering aangenomen, komen hierop neder.

Het kapitaal der maatschappij, thans uit 42 millioen gulden bestaande, zal door aankoop van aandeelen worden verminderd, doch niet beneden de 12 millioen.

Stemgeregtigde deelnemers kunnen alleen zijn ingezetenen der provincien, onder de grondwettige heerschappij van Zijne Majesteit den Koning.

De directie zal in den loop van dit jaar naar Amsterdam verplaatst worden.

In Rotterdam wordt bepaaldelijk een agentschap gevestigd, geheel en uitsluitend aan den dienst der maatschappij gewijd. Het getal der agenten in die stad vermag dat van drie niet te boven gaan.

Ten einde aan die steden, welke het voornaamste belang bij handel en scheepvaart hebben, de zekerheid te verschaffen, dat zij een billijk aandeel in de voordeelen, welke de maatschappij afwerpt, zullen genieten, wordt het volgende aandeel in de bevrachtingen en retouren der maatschappij aan de hieronder vermelde steden, toegezegd, te weten:

Aan Amsterdam een en twintig veertigsten; Rotterdam vijftien veertigsten; Dortrecht twee veertigsten, en Middelburg twee veertigsten.

— Zie hier eenen staat der bevolking van het Groot-hertogdom Luxemburg en van de trapsgewijze vermeerdering derzelve van 1814 tot 1829. In het tienjarig tijdvak van 1804 tot en met 1813, zijn er 26,300 menschen meer geboren dan overleden. Sedert dien tijd is dat land, nog 78,013 zielen toegenomen, waaruit blijkt dat de bevolking van Luxemburg bestond, op den 1 januarij 1829, uit 302,655 zielen.

**Statistiek.**

| NAMEN DER PROVINCIEN. | BEVOLKING OP 1 JAN 1830. | AANTAL N. BUNDERS (Hectares) OPPERVLAKTE. | GETAL PERCELEN OPPERVLAKTE. | GETAL GROND-EIGENAREN | BEVOLK. PER 100 N. BUND. (Hectar.) | AANTAL EIGENAREN OP 100 ZIELEN. | OPPERVLAKTE VAN ELK PERCEEL IN N. BUND. (Hectar.) | AANTAL N. BUND. VOOR ELKEN EIGENAAR. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Noord-Braband | 348,891 | 512,018 | 581,158 | 75,533 | 68,1 | 21,7 | 0,88 | 6,8 |
| Gelderland | 300,793 | 508,522 | 462,732 | 52,566 | 69,2 | 17,0 | 1,10 | 9,7 |
| Noord-Holland | 413,988 | 242,438 | 273,513 | 51,230 | 170,8 | 12,4 | 0,89 | 4,7 |
| Zuid-Holland | 479,737 | 303,563 | 493,629 | 55,800 | 158,0 | 11,6 | 0,61 | 5,4 |
| Zeeland | 137,264 | 171,505 | 159,396 | 24,820 | 80,0 | 18,1 | 1,08 | 6,9 |
| Utrecht | 132,359 | 138,495 | 161,555 | 13,760 | 95,6 | 10,4 | 0,86 | 10,1 |
| Vriesland | 204,909 | 268,503 | 262,656 | 35,698 | 76,3 | 17,4 | 1,02 | 7,5 |
| Overijssel | 178,895 | 384,099 | 252,438 | 32,311 | 53,6 | 18,1 | 1,32 | 10,3 |
| Groningen | 157,304 | 234,130 | 202,119 | 25,140 | 67,3 | 16,0 | 1,15 | 9,3 |
| Drenthe | 63,668 | 264,747 | 140,584 | 13,021 | 24,1 | 20,4 | 1,88 | 20,3 |
| TOTAAL | 2,427,206 | 2,978,010 | 2,989,764 | 379,879 | 81,5 | 15,6 | 1,00 | 7,8 |

78. *** Dames Regentessen van het Zieken Gasthuis te 's Hertogenbosch, hebben het genoegen, te ondervinden, dat de uitnoodigingen aan hare landgenooten om het bij hen misbaar scheurlinnen aan haar te bezorgen, ten einde aan de lijders van de troepen, welke tot verdediging des Vaderlands zijn toegeschoten die in dat gesticht worden opgenomen en verpleegd, ook ten dezen niets moge ontbreken, reeds aanvankelijk niet zonder vrucht zijn geweest.

Zij hebben de eer kennis te geven dat bij haar is ontvangen een pakje uit Amsterdam van een gezelschap jonge dames onder den zinspreuk: *Doet wel en vertrouwt niet.*

Twee onderscheidene pakken uit Amsterdam. gemerkt R.
Een zak uit Amsterdam . . . . . . gemerkt W. B.
Een pak uit Haarlem . . . . . . . gemerkt C. E. H.
Een pak uit Haarlem zonder . . . . . merk.
Een pak uit Breda, . . . . . . . gemerkt D. L. C.
Een pak uit Leijden . . . . . . . gemerkt W. K.
Een partij met de Stoomboot zonder . . . merk.
Een pakje uit Lobit zonder . . . . . merk.

Van eenige weldenkenden uit 's Hertogenbosch, onderscheidene pakjes met scheurlinnen, pluksel en zwagtels.

Van een der heeren officieren van het corps curassiers binnen deze stad een pakje pluksel en linnen.

Een pakje uit Oorschot zonder . . . . . merk
Een pakje uit Engelen zonder. . . . . . merk
Een pakje uit Heeswijk zonder. . . . . . merk

Waarvoor zij de welmeenende zenders haren opregten dank betuigen.

's Hertogenbosch, den 1 mei 1831.

---

78. *** Heden overleed alhier de Weledele Gestrenge Heer en Mr. *PETRUS CORNELIS VAN BERCKEL*, vrederegter van het kanton *Gemert*, aan de gevolgen van eene slijmberoerte, in den ouderdom van ruim 63 jaren.

GEMERT, 24 april 1831.

79. *** Heden overleed tot mijne grievende smart mijn geliefde Echtgenoot *ISAAK HUBERT*, in den ouderdom van ruim twee en vijftig jaren, mij nalatende drie kinderen, te jong om dit verlies met mij te beweenen.

Eene kortstondige ziekte maakte een einde aan zijn voor mij zoo dierbaar leven.

LANGENHUIZEN, onder ROSMALEN, den 28 april 1831.

Wed. I. HUBERT, Geb. M. A. PEEMANS.

---

# LETTERKUNDIGE AANKONDIGING.

80. *** Bij *J. J. ARKESTEYN*, Boekhandelaar te *'s Bosch*, is in zakformaat gedrukt en voor 10 centen verkrijgbaar:

HERDERLIJKE VERMANING van den Hoog Eerwaarden Heer ANTONIUS VAN ALPHEN, Vicaris-Generaal, Apostoliek van het Bisdom van *'s Hertogenbosch*, aan zijne onderhoorige Diocesanen; uitgevaardigd bij gelegenheid van de aan Z. H. Ew. toegediende Heilige Sacramenten der stervenden.

En is mede te bekomen; behalve bij de Boekhandelaars te *'s Bosch; te Eindhoven,* bij C. RIEKZEN; te *Tilburg*, bij de Wed. VAN GEMERT; te *Gemert*, bij de Wed. VAN DER WILLIGEN en te *Heusden*, bij D. SABEL.

---

**BEURSPRIJS DER EFFECTEN.**

AMSTERDAM den 30 April.

| | | | |
|---|---|---|---|
| NEDERL. Werkel. Schuld. . . . à 2½ pCt. | 38¼ | à 38¾ | 38⅜ |
| ——— Uitgestelde dito. . . . . . . . | ¾ | à 13/16 | 25/32 |
| ——— Kansbiljetten. . . . . . . . *f* | 15 | à 15¾ | 15[illegible] |
| ——— Schatk. bilj., groote. . . . . . | 90 | à 90½ | 90[illegible] |
| ——— Dito kleine à *f* 100 . . . . . | | à | |
| ——— Dito, dito à » 50 . . . . . . | | à | |
| ——— Recepis., geldl. 1830, à 5 pCt. | 73½ | à 74¼ | 74 |
| ——— Vrijwillige Geldleening, » 6 » | 83½ | à 84¼ | |
| ——— Amortisatie-Syndikaat. » 4½ » | 63¾ | à 64¼ | 64 |
| ——— Dito, dito » 3½ » | 50¾ | à 51¼ | 51 |
| ——— Domein-Losrente » 3½ » | 82¾ | à 83¼ | 83 |
| ——— Anticipatie-billet. 1831. » 6 » | 95 | à 95½ | 95⅛ |
| ——— Handel-Maatschappij . » 4 » | 79½ | à 80¼ | 80 |
| FRANKRIJK. Ins. op het gr. boek » 3 » | 57¾ | à 58¼ | 58 |
| ——— Certifikaten van dito . » 5 » | | à | |
| RUSLAND. Bij *Hope* en C. . . . » 5 » | 88 | à 88¾ | 88¼ |
| ——— Bij dezelfde 1828 en 29 » » » | 88¾ | à 89½ | 89 |
| SPANJE. Cert. van insch. gr. boek » » » | 40¾ | à 41½ | 4[illegible] |
| ——— Dezelfde te Amsterdam » » » | 40¾ | à 41¼ | 41 |
| ENGELAND, geconsolideerde . . . » 3 » | 79 | à 79½ | |

's BOSCH, bij de *GEBROEDERS LANGENHUYSEN*, drukkers en uitgevers van den *Noord-Brabander*.